

Alternatywny Raport o Ochronie Mniejszości Narodowych na Litwie

Słowa krytyki i pochwały zawarte w raporcie mają na celu sprawienie, by Litwa stała się silniejszą, bardziej tolerancyjną w kwestii ochrony — mniejszości narodowych **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka, Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) chciałaby zaprezentować streszczenie Raportu alternatywnego organizacji pozarządowych w sprawie implementacji Konwencji Ramowej o Ochronie Mniejszości Narodowych na Litwie.

Jest to raport alternatywny w stosunku do Raportu przygotowanego przez Litwę. EFHR

jest zdania, że Raport rządowy nie odzwierciedla rzeczywistej sytuacji mniejszości narodowych na Litwie, stąd wynikała potrzeba sporządzenia Raportu alternatywnego. Pluralizm, jeżeli chodzi o podmioty biorące aktywny udział w życiu publicznym, jest wysoce wskazany w każdym państwie demokratycznym. Mamy nadzieję, że nasz Raport stanie się przyczynkiem do szerszej dyskusji na temat sytuacji ochro-

ny praw mniejszości na Litwie.

Z pełną wersją Raportu w języku angielskim można zapoznać się na stronie Fundacji: <http://en.efhr.eu/2013/11/28/alternative-ngo-report-on-lithuanias-implementation-of-the-framework-convention-for-the-protection-of-national-minorities/>. Już niedługo będą dostępne również inne wersje językowe.

str. 6-7 >>

Mieszkańcy stolicy będą odpowiedzialni za podwórka

Sprzątanie podwórek i terenów wokół osiedlowych bloków od 1 lipca 2014 roku będzie należało do obowiązków mieszkańców. Miasto chce się pozbyć podwórek i zupełnie

za darmo przekazać je wspólnotom. Tyle, że nie na własność, ale w użytkowanie. To oznacza, że po przyjęciu w użytkowanie, administratorzy domów wielomieszkaniowych będą za

nie odpowiedzialni. Co więcej, mieszkańcy będą ponosić koszty utrzymania skwerów i terenów zielonych wokół budynków w promieniu 20 metrów od domu.

str. 5 >>

POGODA

W najbliższych dniach przelotne deszcze i śnieg.

W piątek w dzień od 3 do 5 stopni ciepła, miejscami deszcz.

Sobotniej nocy spadek temperatury do 4-5 stopni, a w dzień od 1 do 3 stopni powyżej zera, mokry śnieg lub przelotny deszcz.

Podobna temperatura utrzyma się również w niedzielę, tylko raczej bez opadów.

W przyszłym tygodniu ma być ciepiej.

W NUMERZE

Sejm zaaprobował budżet na rok 2014

Str. 3

Dyktando z litewskiego dla uczniów ze szkół polskich

Str. 4

**NAPRAWA AUTOKARÓW
I SAMOCHODÓW CIĘŻAROWYCH**

Godziny pracy:

7-21.30

ul. Gamyklos 1c, Rudomino, rej. wileński
tel. +370 5 2104381, kom. +370 656 50 955

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KRÓTKO

Oszuści ukradli
20 tysięcy litów

W środę, 11 grudnia, w Kownie dwaj oszuści przywłaszczyli oszczędności kobiety. Około godz. 17.10 do domu zamieszkałej przy ul. Zanavykų E. B. (ur. 1933) przyszło dwoje nieznajomych mężczyzn. Przedstawili się jako pracownicy banku i poinformowali o wymianie pieniędzy oraz potrzebie ich przeliczenia w celu wymiany. Gdy kobieta na chwilę się oddaliła, jeden z mężczyzn chwycił leżące na stole 20 tysięcy litów i wybiegł z mieszkania. Trwa dochodzenie.

Nietrzeźwy strażak
spowodował wypadek

W środę, 11 grudnia, rano na drodze Ryga-Szawle-Taurogi-Kaliningrad doszło do wypadku, spowodowanego przez nietrzeźwego strażaka. Niešťęśliwy wypadek na 137 kilometrów tej drogi wydarzył się o godz. 5.10. Strażak z Taurogów G. O. (ur. 1991) w godzinach pozasłużbowych wyjechał na przeciwległy pas ruchu i zderzył się czołowo z samochodem Peugeot 806. G. O. w chwili wypadku był nietrzeźwy — stwierdzono u niego 0,69 prom. alkoholu. Kierowcy obu samochodów z licznymi złamaniami kości trafili na oddział urazowy szpitala w Taurogach.

Zatrzymano kobietę
z narkotykami

W Wilnie we wtorek, 11 grudnia, zatrzymano kobietę z domniemanymi narkotykami. O godz. 15.30 na ul. S. Dariaus ir S. Girėno zatrzymano O. S. (ur. 1964), która miała przy sobie 18 foliowych opakowań proszku, przypuszczalnie narkotyku. O. S. trafiła do aresztu.

Alternatywny Raport o Ochronie Mniejszości Narodowych na Litwie

ze str. 1 >>

Streszczenie Raportu. Alternatywny Raport Europejskiej Fundacji Praw Człowieka (dalej — EFHR) ma na celu naświetlenie problemu ochrony mniejszości narodowych na Litwie od momentu ratyfikacji przez państwo Konwencji Ramowej o Ochronie Mniejszości Narodowej (KROMN) dnia 17 lutego 2000 r. (traktat wszedł w życie z dniem 1 lipca 2000 r.). Raport przedstawia dane i dokumenty, które mogą być istotne dla właściwej oceny stopnia, w jakim Litwa wywiązała się z zobowiązań konwencyjnych. Należy podkreślić, że wszelkie słowa krytyki i pochwały zawarte w raporcie mają na celu sprawienie, by Litwa stała się silniejszą, bardziej tolerancyjną, demokratyczną, w pełni przestrzegającą zobowiązań w kwestii ochrony jednej z najbardziej narażonych na dyskryminację grup społecznych — mniejszości narodowych.

W porównaniu do innych krajów bałtyckich, Litwa jest państwem jednorodnym etnicznie. Od czasów odzyskania niepodległości można zauważyć wzrost procentowy mieszkańców pochodzenia litewskiego. Tymczasem działania mające na celu ochronę mniejszości narodowych nie zostały w pełni rozwinięte, zarówno w kategoriach prawnych, jak i w praktyce.

Jednym z głównych wniosków tego Raportu jest to, że niestety, ogólna sytuacja mniejszości od chwili uzyskania przez Litwę niepodległości w 1990 r., od momentu ratyfikacji KROMN w dniu 17 lutego 2000 r., jak też od chwili przystąpienia do Unii Europejskiej w 2004 r. nie uległa znacznej poprawie. Jest to niepokojące w tym względzie, że Litwa ma za sobą ponad 12 lat ciągłej kontroli i zaleceń ze

Kolejnym przykładem są toczące się procesy sądowe w sprawie dwujęzycznych tablic topograficznych Fot. Marian Paluszkiwicz

strony Komitetu Doradczego KROMN. Niniejszy Raport alternatywny wskazuje na to, że w ostatnich latach pojawiła się tendencja do jeszcze bardziej zauważalnego ignorowania przepisów KROMN oraz zaleceń Komitetu Doradczego; tendencję tę często uzasadnia się argumentem, że przepisy KROMN mają charakter programowy i nie stanowią „faktycznego zobowiązania”. Sytuacja ta doprowadziła, jeśli nie do poczucia bezkarności wśród urzędników, to przynajmniej do przekonania o braku konieczności wypełniania zobowiązań, podjętych przez rząd Litwy w momencie ratyfikowania Konwencji.

W rezultacie mamy do czynienia nie tylko z jawnym naruszeniem postanowień KROMN, ale również z brakiem świadomości wśród odpowiednich urzędów i instytucji — lub nawet otwartym negowaniem — konieczności stosowania się do norm określonych w Konwencji. Najbardziej oczywistym przykładem takiej sytuacji jest utrata mocy Ustawy o Mniejszościach Narodowych z 2010 r. i brak porozumienia, co do kształtu nowej

ustawy (jak miało to miejsce 18 listopada 2013 r.). Kolejnym przykładem jest zmniejszenie liczby przedmiotów nauczanych w językach mniejszości, zastąpionych obowiązkowymi przedmiotami wykładanymi w języku litewskim, stały sprzeciw wobec możliwości używania nazwisk nielitewskich w sytuacjach urzędowych, toczące się procesy sądowe w sprawie dwujęzycznych tablic topograficznych umieszczanych w rejonach zwarcie zamieszkałych przez przedstawicieli mniejszości narodowych itd.

Główne wnioski Raportu.

Litwa potrzebuje pomocy: nie jest w stanie, bez wzmocnienia istniejącego prawodawstwa oraz usprawnienia mechanizmów z zakresu praw człowieka i ochrony mniejszości, sprostać wynikającym z Konwencji Ramowej o Ochronie Mniejszości Narodowych zobowiązaniom. Szkodę państwu przynosi ignorowanie zwiększającej się liczby objawów ewidentnego lekceważenia praw mniejszości narodowych i zobowiązań Litwy w mierze przepisów Konwencji Ramowej.

str. 7 >>

ze str. 6 » **Alternatywny Raport o Ochronie Mniejszości Narodowych na Litwie**

Niniejszy Raport wskazuje na to, że ogólne tendencje, jakie można zaobserwować od czasu ratyfikacji Konwencji Ramowej, nie są zbyt optymistyczne. Zawarte w Raporcie informacje wyraźnie pokazują niepokojącą prawidłowość: w ostatnich latach Litwa coraz bardziej restrykcyjnie traktuje kulturę i język litewskiej większości, które dominują i wypierają wszelkie przejawy kultury i języka mniejszości w publicznej i — choć w mniejszym stopniu — prywatnej sferze.

Sam fakt istnienia oficjalnego języka państwowego nie stanowi problemu; Litwa posiada wszelkie prawa do posiadania i promowania tego istotnego symbolu swojej tożsamości narodowej. Jednakże, jak wynika z Konwencji Ramowej, ochrona języka państwowego nie może stanowić usprawiedliwienia dla dyskryminacji i wykluczenia mniejszości: mniejszości narodowe posiadają swoje prawa, które — zgodnie z prawnie wiążącymi postanowieniami traktatu — powinny być chronione. Od czasu ratyfikacji Konwencji Ramowej litewskie władze polityczne i sądowe przyjmowały kolejne przepisy i decyzje, czyniące język litewski nie tylko językiem podstawowym; uczyniono go językiem wyłącznym, coraz bardziej ograniczając możliwości używania języków mniejszości, nawet w sferach kluczowych dla zachowania tożsamości, np. w zapisie imion w języku ojczystym. W innych krajach demokratycznych taka sytuacja postrzegana jest jako skrajność.

Należy też zauważyć, że wszelkie pozytywne inicjatywy dotyczące tej kwestii — włączając te, które nastąpiły w wyniku konsultowania rządowego projektu Ustawy o Mniejszościach Narodowych — spotykają się ze zdecydowanym sprzeciwem, nawet ze strony premiera. Politycy i urzędni-

cy nierzadko traktują prawa mniejszości narodowych jako sprzeczne z „wartościami narodowymi” Litwy: językiem, integralnością i jednością. W ten sposób istotne filary społeczeństwa litewskiego zdają się być obojętne lub nieświadome konieczności ochrony mniejszości.

W swoim programie z 13 grudnia 2012 r. rząd litewski zobowiązał się do rozwiązywania problemów mniejszości narodowych, takich jak kwestia pisowni imion i nazwisk w językach narodowych w oficjalnych dokumentach urzędowych, a także stosowania dwujęzycznych znaków typograficznych, zgodnie z postanowieniami Konwencji Ramowej. Do tej pory nie podjęto jednak żadnych istotnych działań w tym zakresie. Trudno uznać za zdrową sytuację, w której mniejszości narodowe nie mają poczucia tego, że władze państwowe je szanują i z nimi współpracują — a tak właśnie w ostatnich latach przedstawia się sytuacja na Litwie. ■

Inf. EFHR

Litwa potrzebuje pomocy: nie jest w stanie, bez wzmocnienia istniejącego prawodawstwa oraz usprawnienia mechanizmów z zakresu praw człowieka i ochrony mniejszości, sprostać wynikającym z Konwencji Ramowej o Ochronie Mniejszości Narodowych zobowiązaniom. Szkodę przynosi ignorowanie objawów lekceważenia praw mniejszości narodowych

EFHR

Listopad 2013

Ul. Liepkalnio 103, Wilno LT-02121, Litwa

E-mail: efhr@efhr.eu

Tel: +{370} 691 50 822

+{48} 222 472 607

Paprasta ir sumanu veiklą registruot internetu

VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPЕКCIJA

VMI primena, jog gyventojams, norintiems vykdyti veiklą su verslo liudijimu, paprasčiausia ji įsigyti e. būdu. Tam tereikia:

- VMI tinklalapyje www.vmi.lt pasirinkti paskyrą **Mano VMI** ir prisijungti mokesčių mokėtojams patogiais būdais: per išorines sistemas (pvz., el. bankininkystę), el. parašu arba naudojant VMI išduotas prisijungimo korteles.
- Meniu punkte „Verslo liudijimai“ pasirinkti „Naujo verslo liudijimo išdavimas“/„Verslo liudijimo pratęsimas“.
- Užpildyti atitinkamus laukus: norimos veiklos rūšį, vykdymo vietą, terminus ir kt. reikiamą informaciją (pagal pateiktus duomenis sistema paruoš prašymą išduoti verslo liudijimą).
- Meniu punkte „Paslaugos“ pasirinkti nuorodą „Verslo liudijimo išdavimas“. Sistema pateikia pranešimą apie mokėtinus mokesčius, kuriuos galima sumokėti per el. bankininkystę, spaudos kioskuose, „Perlo“ terminaluose, pašte ar banke.
- Sumokėti nurodytą mokesť. Gavus verslo liudijimą arba teigiamą atsakymą dėl verslo liudijimo išdavimo/pratęsimo, galima pradėti vykdyti veiklą.

VMI primena, jog viršijus 15 500 litų sumą visos iš juridinių asmenų gautos pajamos (nuo pirmo lito) apmokestinamos kaip pajamos iš registruotos individualios veiklos su pažyma.

Užs. 1826

KRÓTKO

Staruszka potracona na przejściu

We wtorek, 10 grudnia, w Olicie, na regulowanym przejściu na skrzyżowaniu ulic S. Dariaus ir S. Girėno samochód Audi A4 nie bacząc na zielone światło nie przepuścił 84-letniej L. S. Poszkodowaną przywieziono do izby przyjęć Szpitala S. Kudirkki w Olicie, a następnie skierowano do kliniki Kowieńskiej. Za kierownicą samochodu był 77-letni A. M. Do wypadku doszło, gdy jadąc ulicą S. Dariaus ir S. Girėno dodatkowym pasem ruchu chciał skręcić w prawo.

Uratowano zamieszkałą w namiocie kobietę

Nieobojętny wilnianin, zwracając się do policji we wtorek, 12 grudnia, uratował kobietę zamieszkałą w lesie w namiocie. Zmarzniętą kobietę odwieziono do szpitala. Policję poinformowano, że w lesie przy alei Saulėtekio w namiocie mieszka kobieta. Ponieważ nie było możliwości skontaktowania się i uściślenia wiadomości z informatorem, funkcjonariusze musieli spenetrować cały las. Poszukiwania utrudniała ciemność. Po godzinie znaleziono w lesie całkowicie zaśnieżony namiot, a w nim 61-letnią T. K.

Bandyci zrabowali 4 tysiące litów

W środę, 12 grudnia, w nocy bandyci odebrali wilnianinowi 4 tysiące litów. L. B. (ur. 1985) zaatakowany został o godz. 4 na alei Konstitucijos. Dwaj nieznajomi napastnicy odebrali mu 4 tysiące litów i telefon komórkowy.